

Indgået

- 5 SEP. 2016

Medlem af Inatsisartut
Sara Olsvig
Inuit Ataqatigiit

NAMMINERSORLUTIK OQARTUSSAT
GRØNLANDS SELVSTYRE
INATSISARTUT ALLATTOQARFIAT
BUREAU FOR INATSISARTUT
BOX 1060 - 3900 NUUK

01-09-2016
Sagsnr. 2016 - 11530
Akt ID. Nr. 3393804

Vedr. besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 194 om familieretten

Kære Sara Olsvig

Tak for dine spørgsmål om familieretten.

Jeg besvarer dine spørgsmål nedenfor:

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: iian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Hvad er status på opdateringen af familieretten for Grønland, et arbejde som har været under vejs i mange år?

Departementet for Familie, Ligestilling, Sociale Anliggender og Justitsvæsen har indhentet input til besvarelsen fra Social- og Indenrigsministeriet, som svarer således:

"Grønlands Selvstyre har anmodet om, at den familieretlige lovgivning for Grønland opdateres (ajourføres). Som beskrevet nedenfor er lovgivningen nu ajourført på nogle sagsområder – adoption, forældreansvar, ægteskab mellem to personer af samme køn og faderskab for de juridisk faderløse.

Efter aftale med myndighederne i Grønland arbejder Social- og Indenrigsministeriet videre med ajourføringen af navnelovgivningen og reglerne om fader- og medmoderskab i børneloven.

Den familieretlige lovgivning for Grønland er ajourført på følgende punkter:

- En række ændringer af loven om registreret partnerskaber sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 375 af 15. maj 2009 om ikrafttræden for Grønland af lov om ændring af lov om registreret partnerskab m.v.
- En række ændringer af adoptionsloven er sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 420 af 21. april 2010 om ikrafttræden for Grønland af forskellige love om ændring af adoptionsloven.
- Reglerne om faderskab i lov for Grønland om børns retsstilling er ændret ved lov nr. 483 af 21. maj 2014 om ændring af lov for Grønland om børns retsstilling og arvelov for Grønland (Fastslåelse af faderskab til børn født uden for ægteskab før ikrafttræden af lov for Grønland om børns retsstilling m.v.).

- Lovgivningen om ægteskab mellem to personer af samme køn er sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 197 af 7. marts 2016 om ikrafttræden for Grønland af lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, lov om ægteskabets retsvirkninger og retsplejeloven og om ophævelse af lov om registreret partnerskab (Ægteskab mellem to personer af samme køn).
- Forældreansvarslovgivningen er sat i kraft for Grønland ved følgende anordninger:
 - Anordning nr. 680 af 6. juni 2016 om ikrafttræden for Grønland af forældreansvarsloven.
 - Anordning nr. 678 af 6. juni 2016 om ikrafttræden for Grønland af lov om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen.
 - Anordning nr. 677 af 6. juni 2016 om ikrafttræden for Grønland af lov om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børnebortførelser)

Som led i ikraftsættelsen af forældreansvarslovgivningen er følgende konventioner nu sat i kraft for Grønland:

- Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 om de civilretlige virkninger af internationale børnebortførelser.
- Den europæiske konvention af 20. maj 1980 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om forældremyndighed.
- Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen).

Lov nr. 103 af 3. februar 2016 om ændring af myndighedsloven for Grønland, lov om ikrafttræden for Grønland af lov om ægteskabets retsvirkninger, retsplejelov for Grønland og kriminallov for Grønland (Ændringer som følge af ikraftsættelse for Grønland af forældreansvarslovgivningen og lovgivningen om ægteskab mellem to personer af samme køn) indeholder de ændringer af lovgivningen for Grønland, der var nødvendige for ikraftsættelsen af forældreansvarslovgivningen og lovgivningen om ægteskab mellem to personer af samme køn.”

2. Når familieretten er opdateret, hvordan påvirker det så mulighederne for at mødre og fædre kan opnå fælles forældremyndighed?

Departementet for Familie, Ligestilling, Sociale Anliggender og Justitsvæsen har indhentet input til besvarelsen fra Social- og Indenrigsministeriet, som svarer således:

”Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål 1 er forældreansvarsloven sat i kraft for Grønland. Ved ikraftsættelsen blev loven på enkelte punkter tilpasset til forholdene i Grønland.

Disse tilpasninger vedrører ikke mødres og fædres muligheder for at få fælles forældremyndighed, bortset fra at muligheden for at aftale fælles forældremyndighed ved en "omsorgs- og ansvarserklæring" i forbindelse med anerkendelse af faderskabet til barnet ikke er sat i kraft for Grønland. Dette skyldes, at erklæringen anvendes i forbindelse med registrering af faderskab efter børneloven, der endnu ikke er sat i kraft for Grønland.

Når børneloven sættes i kraft for Grønland, er det intentionen, at der i Grønland skal være mulighed for at aftale fælles forældremyndighed ved en "omsorgs- og ansvarserklæring". Forældre på Grønland, der ikke er gift med hinanden, kan i stedet få fælles forældremyndighed ved at anmelde en aftale om fælles forældremyndighed til Rigsombudsmanden.

De ændringer af forældreansvarsloven, der endnu ikke er sat i kraft for Grønland, indeholder ikke ændringer af reglerne om fælles forældremyndighed.

Forældre i Grønland har således stort set samme mulighed for at få fælles forældremyndighed som forældre i Danmark."

3. Hvordan er muligheder her i landet i forhold til Danmark for, at et barn kan opretholde kontakt med begge sine forældre?

Departementet for Familie, Ligestilling, Sociale Anliggender og Justitsvæsen har indhentet input til besvarelsen fra Social- og Indenrigsministeriet, som svarer således:

"Med ikraftsættelsen af forældreansvarsloven for Grønland har grønlandske børn fået ret til samvær med den forælder, som barnet ikke har bopæl hos. Forældrene har et fælles ansvar for, at barnet har samvær med den forælder, som det ikke har bopæl hos, og for transporten af barnet i forbindelse med samvær.

Er der uenighed om omfanget og udøvelsen af samvær, kan retten efter anmodning træffe afgørelse herom og fastsætte de nødvendige bestemmelser i forbindelse hermed. Samværet fastsættes ud fra en konkret vurdering af barnets forhold. Fastsættelse af samvær kan afslås, og en aftale eller afgørelse om samvær kan ændres eller ophæves.

Afgørelser om samvær træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet.

Reglerne for Grønland om et barns samvær med sine forældre er som samværsreglerne i Danmark."

4. Hvis forholdene er anderledes i Grønland, hvad er så grunden til dette?

Departementet for Familie, Ligestilling, Sociale Anliggender og Justitsvæsen har indhentet input til besvarelsen fra Social- og Indenrigsministeriet, som svarer således:

”Som det fremgår af svaret på spørgsmål 3 er reglerne for Grønland om et barns samvær med sine forældre som samværsreglerne i Danmark.”

5. Hvordan fastslås forældremyndigheden ved barnets fødsel, såfremt forældrene ikke er gift eller bor sammen?

Departementet for Familie, Ligestilling, Sociale Anliggender og Justitsvæsen har indhentet input til besvarelsen fra Social- og Indenrigsministeriet, som svarer således:

”Forældre, der ikke er gift med hinanden, får efter forældremyndighedsanordningen fælles forældremyndighed, når de anmelder en aftale om fælles forældremyndighed til Rigsombudsmanden.

Når forældre, der ikke er gift med hinanden, har eller har haft fælles folkeregisteradresse inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel, får de automatisk fælles forældremyndighed, når manden anerkender faderskab til barnet, eller faderskabet fastslås ved dom.

I andre tilfælde har moren forældremyndigheden alene, når forældrene ikke er gift med hinanden.”

6. Hvis moderen eller faderen ikke bor sammen med barnet, hvad er så muligheden for at få del i forældremyndigheden og hvordan støtter man fra systemets side op om et forsøg på at få del i forældremyndigheden?

Departementet for Familie, Ligestilling, Sociale Anliggender og Justitsvæsen har indhentet input til besvarelsen fra Social- og Indenrigsministeriet, som svarer således:

”Forældre, der er gift med hinanden ved barnets fødsel, eller senere indgår ægteskab, har efter forældreansvarsanordningen fælles forældremyndighed, også selvom de ikke bor sammen.

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål 5, kan forældre, der ikke er gift med hinanden, få fælles forældremyndighed ved at anmelde en aftale herom til Rigsombudsmanden. Hvis forældre har eller har haft fælles folkeregisteradresse inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel, får de automatisk fælles forældremyndighed, når mandens faderskab til barnet fastslås.

Er forældre, der har fælles forældremyndighed, og som ikke lever sammen, ikke enige om forældremyndigheden, afgør retten, om den fælles forældremyndighed skal fortsætte, eller om en af dem skal have forældremyndigheden alene. Retten kan kun ophæve den fælles forældremyndighed, hvis der er holdepunkter for at antage, at forældrene ikke kan samarbejde om barnets forhold til barnets bedste.

Hvis der ikke er fælles forældremyndighed, og forældrene ikke er enige om, at de skal have fælles forældremyndighed, kan retten efter

anmodning fra en forælder, der ikke har forældremyndigheden, bestemme, at der skal være fælles forældremyndighed.

Afgørelser om forældremyndighed træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet.

Retten og Rigsombudsmanden kan tilbyde forældre og børn børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling ved uenighed om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær."

7. Hvordan er mødre og fædre som ikke har forældremyndigheds muligheder for at opretholde kontakt med barnet og hvad før man i systemet for at bane vej for, at barnet har kontakt med begge sine forældre?

Departementet for Familie, Ligestilling, Sociale Anliggender og Justitsvæsen har indhentet input til besvarelsen fra Social- og Indenrigsministeriet, som svarer således:

"Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål 3, har et barn ret til samvær med den forælder, som barnet ikke har bopæl hos. Forældrene har et fælles ansvar for, at barnet har samvær med den forælder, som det ikke har bopæl hos.

Ved uenighed om samvær kan retten fastsætte samvær ud fra en konkret vurdering af barnets forhold, og hvad der er bedst for barnet.

Retten og Rigsombudsmanden kan tilbyde forældre og børn børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling ved uenighed om samvær."

8. Hvilke forskelle er der i de ovenstående forhold i hhv. Danmark og Grønland?

Departementet for Familie, Ligestilling, Sociale Anliggender og Justitsvæsen har indhentet input til besvarelsen fra Social- og Indenrigsministeriet, som svarer således:

"Reglerne for Grønland om et barns samvær med sine forældre og om fælles forældremyndighed er stort set som samværs- og forældremyndighedsreglerne i Danmark.

Forældre i Grønland har således stort set samme mulighed for at få fælles forældremyndighed som forældre i Danmark, og en forælder, der ikke bor sammen med sit barn, har samme mulighed som i Danmark for at få fastsat samvær med sit barn.

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål 2, er muligheden for at aftale fælles forældremyndighed ved en "omsorgs- og ansvarserklæring" i forbindelse med anerkendelse af faderskabet til barnet ikke sat i kraft for

Grønland. Dette skyldes, at erklæringen anvendes i forbindelse med registrering af faderskab efter børneloven, der endnu ikke er sat i kraft for Grønland.

Endelig bemærkes, at retterne og Rigsombudsmanden efter forældreansvarsloven har mulighed for – men ikke pligt til – at tilbyde børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling ved uenighed om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær. Dette skyldes, at det grønlandske samfund ikke indeholder de fornødne kompetencer til at gøre tilbuddet obligatorisk.”

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Martha Lund Olsen

Naalakkersuisoq for Familie, Ligestilling, Sociale Anliggender og Justitsvæsen